

Τῇ ἐπιμόνω ἡμῶν αἰτήσῃ, συγκατετέθη ὁ κ. Δ. Βερναρδάκης ν' ἀποστείλῃ ἡμῖν πρὸς δημοσίευσιν τοὺς ἐπομένους περιπαθεῖς στίχους, ἀποσπασθέντας ἐκ τοῦ ἀνεκδότου δράματος αὐτοῦ «Εὐφροσύνης».

Σ. τ. Δ.

ΤΟ ΙΑΣΜΑ ΤΗΣ ΓΥΦΤΙΣΣΑΣ

[Ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ ἀνεκδότου δράματος τῆς «Εὐφροσύνης». Πράξ. α', σκηνῆς 4 τὸ τέλος. Χορὸς γυφτισσῶν μαντικῶν. Λαλεῖ ἡ Α' γυφτίσσα, ἣτις, ἀφ' οὗ ῥίψῃ εἰς τὸν κουμπάρῶν τὸ χρυσοῦν κερμάτιον, ὅπερ ἔρριψεν εἰς τὸ δέφι τῆς ἡ Εὐφροσύνης, συντινάσσει θριαμβευτικῶς τὸν κουμπάρῶν, καὶ ἐν ᾧ ἡ Β' καὶ Γ' γυφτίσσα ψάλλουσι τὴν στροφὴν «Σκοτάδ' ἡ μοῖρα 'νε βαθύ κτλ.», εἰσέρχεται εἰς τὴν κουφάλαν τοῦ πλατάνου, λαμβάνει βραβδίον σιδηροῦν, κρούει μὲ αὐτὸ ἐπαπειλημῶν τὴν χύτραν, καὶ προσελθοῦσα εἰς τὴν σκηνήν, ἀπαγγέλλει ἐμπνευσμένη τὰ ἀκόλουθα:]

Δυὸ πέρδικες ζωγραφησταῖς, ζευγάρι ζηλευμένο,
Ζοῦσαν σ' ἀπάτητο βουνό, σὲ μιὰ ἕψηλὴ ῥαχοῦλα.
Εἶχαν καὶ δυὸ μικρὰ πουλιά, δυὸ πλουμιστὰ περδίκια,
Ποῦ ἦταν τὸ καμάρι τους καὶ ἡ παρηγοριά τους.
Κρυφὰ τὰ βγάζαν σ' τὴν βοσκὴ κρυφὰ σ' τὴν κρύα βρούσι,
Μὴ τύχη καὶ τὰ δῆ ἀετὸς, μὴ τὰ βρῇ τὸ γεράκι,
Ποῦ'ταν μικρὴ ἡ φτεροῦγά τους καὶ ἀνήξερὸς ὁ νοῦς τους.

Μιὰ ἡμέρα 'κεῖ ποῦ γύριζαν κ' ἐκεῖ ποῦ ἐβοσκοῦσαν,
'Ισκιὸς ἀετοῦ τὰ τρώμαξε καὶ σκορπισθῆκαν ὅλα.
'Ἄλλο πῆρε τ' ἀνάπλαγα, ἄλλο τὰ κορφοβούνια,
Κ' ἓνα, τὸ μεγαλύτερο, ἐχάθηκε σ' τὰ ξένα,
Κ' ἔμεινε ἡ μάννα μοναχὴ μὲ τὰ μικρὰ περδίκια.

Πασὰ ὑγιὸς, βεζύρη γιὸς, βγῆκε νὰ κυνηγήσῃ.
Πιάνει τ' ἀπάτητο βουνὸ καὶ τὴν ψηλὴ ῥαχοῦλα,
Καὶ στήνει τὸ καρτέρι του δίπλα σ' τὴ κρύα βρούσι.
Νὰ κ' ἔρχεται κ' ἡ πέρδικα μέσα σ' τὸ μεσημέρι,
Τρεχάτη καὶ χαρούμενη καὶ γλυκοκελαδοῦσα,
Νὰ πιῇ νερὸ νὰ δροσιστῇ, νὰ πιῇ νὰ ξεγανιάσῃ.

Σ' τὸ 'να του χέρι ὁ κυνηγὸς κρατεῖ χρυσὸ δοξάρι,
Κ' ἓνα δεμάτι σ' τ' ἄλλο του φαρμακεραῖς σαγιτταῖς.
'Αφίνει τὸ δοξάρι του καὶ ῥίχνει ταῖς σαγιτταῖς.
Τίνος καρδιά ποτὲ βαστᾷ, τίνος ἀπόνου χέρι,
Τὴν ὄμορφη καὶ πλουμιστὴ πέρδικα νὰ σκοτώσῃ,
Πῶγῃ τὰ νύχια κόκκινα καὶ τὰ φτερά γραμμένα,
Ποῦ περπατεῖ καὶ χαίρεσαι, λαλεῖ καὶ ἀναγαλλιάζεις;
Στήνει δεξιὰ, στήνει ζερβιά, τὰ μεταξένια δίχτυα.
Σ' τὴ μιὰ δὲν τὸν ἐζύγωσε, σ' τὴν ἄλλῃ τοῦ ξεφεύγει,
Σ' τὴν τρίτῃ μέσα μπλέκεται καὶ πιάνεται σ' τὸ δίχτυ.

Μὲ τί λαχτάρῃ ὁ κυνηγὸς καὶ μὲ τί καρδιοχτύπι
Τρέχει κοντὰ σ' τὰ δίχτυα του ξεπλέκει τὸ πλεγματί,
Καὶ βάζει τὸ ἄμορφο πουλὶ τὴν πέρδικα σ' τὸ χέρι.
Τὴν παίρνει μὲ φιλήματα, μὲ χάδια τὴν παγαίνει,
Καὶ τὸ καλῖτερο κλουβί, ἓνα χρυσὸ κλουβάκι,
'Ανοίγει, καὶ τὴν πλουμιστὴ πέρδικα βάζει μέσα.
Ζάχαρι μὲ τὸ στόμα του ὁ ἴδιος τὴν ταγίζει,
Καὶ μὲ καθάριο κρούσταλλο νεράκι τὴν ποτίζει.

Μὰ ἦρθε χρόνος δίσεχτος, μῆνας δυστυχησμένους,
Καὶ ὁ κυνηγὸς σ' τὸν πόλεμο πάγει μακριὰ σ' τὰ ξένα,
Κ' ἔμεινε τὸ πουλὶ ἄρφανὸ, ἡ πέρδικα μοναχῃ.
Κανεὶς δὲν τὴν ταγίζει πλειὰ, κανεὶς δὲν τὴν κυττάζει.
Μόν' ἓνα χέρι ἄπονο, χέρι καταραμένο,
Νερὸ τῆς θάζει σ' τὸ κλουβί, νερὸ ἀπὸ τὴ Λίμνη.
Ποῖς ἦπιε τὸ νερὸ ποτὲ τῆς Λίμνης κ' εἶδε κόσμον;
'Ἦπιε κ' ἐκεῖνη ἀπ' αὐτὸ, ἦπιε κ' ἐφαρμακώθη.

'Ἡ πέρδικα ἔτσι ἐχάθηκε ἡ μικροχαϊδεμένη,
Ποῦ ἔχε τὰ νύχια κόκκινα καὶ τὰ φτερά γραμμένα,
Ποῦ λάλειε καὶ ἀναγαλλιάζες, περπάτει κ' ἐχαιρόσουν!

[Ἐπέρχεται μικρὰ σιγὴ]

Α' ΓΥΝΗ [έντρομος]

Εἶνε ἡ μοῖρά μου αὐτά;

Α' ΦΥΓΤΙΣΣΑ

Ἡ μοῖρά σου, Φροσύνη!

[Ἡ γυνὴ συνάπτει τὰς χεῖρας έντρομος. Καταπίπτει ἡ αὐλαία].

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Εἶναι ἀμάρτημα τὸ νὰ ἀναχωρήσῃ τις ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, διηγεῖται ποῦ ὁ κ. Ν. Δραγοῦμης, χωρὶς νὰ ἐπισκεφθῇ καὶ τὰ ὄπτα-εἶα τοῦ *κεμπάσιου* ὅταν τις φίλος μου μὲ ὠδήγησε πρῶτην φοράν εἰς ἓν ἐκ τῶν πλέον ὀνομαστῶν, κείμενον παρὰ τὸ Βασιδὲ Χάνι, ἡσθάνθη κλονουμένην τὴν γενναϊότητα τοῦ στομάχου μου, καὶ ἐκλείπουσαν τὴν ἀκάθεκτον πεινάν μου. Τοῦρκὸς τις καταλιγδωμένος, τὰς χειρίδας τοῦ ὑποκνήσιου ἔχων ἀνεστραμμένας ὑπεράνω τῶν ἀγκώνων, ἐστέκετο παρὰ τὴν πύλην, καὶ ἠρώτα τοὺς εἰσερχομένους πόσας *σούβλας* θέλουν. Ἐπέρα εἰς μικροὺς καὶ λεπτοὺς ὀβελοὺς ἀνὰ δύο ἐλάχιστα κομμάτια κρέατος λιπαροῦ, καὶ τὰ ἔφηνε, θέτων ἐπ' αὐτῶν καὶ τὸν ἄρτον τὸν ὁποῖον ἐμελλε νὰ δώσῃ εἰς τοὺς ξένους. Ὁ φίλος μου, ὅστις κατοικεῖ πρὸ πολλοῦ εἰς Κωνσταντινούπολιν, εἶχε πολλάκις γευθῆ τὸ περιώνυμον ἐκεῖνο φαγητόν. Εἰσῆλθε λοιπὸν θαρραλέως εἰς τὸ ὄπτανεῖον, καὶ μετὰ δύο του λέξεις, ὁ ἐπιτήδειος μάγειρος, ἀνασηκώσας τὴν πλατεῖαν ἀναξυρίδα του καὶ περισφιγξας τὴν ζώνην του, ἔψησε τὸ *κεμπάσιον*, καὶ βαλὼν αὐτὸ ἐντὸς πινακίου ξυλίνου ὀμοῦ μὲ τὸν ἄρτον, μᾶς τὸ παρουσίασεν ἀχνίζον, καθήσαντας εἰς γωνίαν τινὰ ἐπὶ σκαμνίου χαμηλοῦ. Ἐλησμόνησα νὰ εἶπω ὅτι, ἐνῶ μᾶς ἔφερον αὐτὸ, τὸ ἀνεκάτωε χαριέντως μὲ τὰ δάκτυλά του, διὰ νὰ ἐρεθίσῃ βεβαίως πλείοτερον τὴν ὄρεξίν μας. Πρέπει ἐν τοσοῦτῳ νὰ ὀμολογήσω ὅτι ἡ εὐωδία, γαργαλίσασα τὸ ὀσφραντικὸν αἰσθητήριόν μου, ἤξησεν ἐπὶ τοσοῦτον τὴν πεινάν μου, ὥστ' ἐλησμόνησα καὶ τὰς λιγδωμένας ἀναξυρίδας καὶ τοὺς γυμνοὺς πόδας τοῦ μαγείρου μας, καὶ ἄλλο δὲν ἔβλεπον εἰμὴ τοὺς ἐπέχοντας τόπον περόνης δακτύλους μου, ἀναβαίνοντας καὶ καταβαίνοντας ἀπὸ τοῦ στόματός μου εἰς τὸ τρυβλίον, καὶ ἀπὸ τοῦ τρυβλίου εἰς τὸ στόμα μου. Ποτέ μου δὲν ἐγεύθηην φαγητὸν γλυκύτερον! Εἶναι ἄρα ἀνάγκη νὰ προσθέσω, πρὸς ἐπικύρωσιν τοῦ λόγου μου, ὅτι καὶ ὁ μέγας δούξ τῆς μεγάλης Ῥωσίας Κωνσταντῖνος ἐγεύθη εἰς τὸ ἴδιον μέρος, ὀλίγον πρὸ ἐμοῦ, *κεμπάσιον*, καὶ ὅτι ἡ γνώμη του συμφωνεῖ παραδόξως μὲ τὴν ἰδικήν μου;

Ἡ μεγάλη καταστροφή, ἣν αἱ τίγρεις ἐπενέγκουσιν ἐν τῇ Ἰνδικῇ, ἀναγκάζει τοὺς πολίτας καὶ τὴν κυβέρνησιν νὰ κηρύττωσιν ἀδιάλλακτον κατ' αὐτῶν πόλεμον. Οἱ ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως τεταγμένοι θηριοκτόνοι φαρμακοῦσι, του-

φεκίζουσιν, ἀγρεύουσιν τὰς προστυγαχνοῦσας, καθ' ἐκάστην δὲ ἀγγέλλουσι μετ' εὐφημιῶν αἱ ἐφημερίδες τὸν ὄλεθρον τριῶν ἢ τεσσάρων τῶν ἀμειλίκτων ἀνθρωποφάγων θηρίων. Δυστυχῶς δὲν ἐξηκριβώθη εἰσέτι ἡ εἰς φαρμάκωσιν ἀναγκαία τοῦ δηλητηρίου ποσότης, διότι αἱ τίγρεις, πρὶν ἀποθάνωσι, κρύπτονται εἰς δάση ἀπρόσιτα. Ἐξελθὼν ποτε ἐπὶ θήραν ὁ λοχαγὸς Κωλφιλδ μετὰ τῶν ὀπαδῶν του εὔρε τίγριν κατατρώγουσαν πτώμα ποιμένος· ἀλλὰ τὸ θηρίον ἰδὼν πόρωθεν τοὺς διώκτας ἔφυγε δρομαίως. Ὁ λοχαγὸς δὲν ἠδύνατο νὰ τὴν καταδιώξῃ, διότι ἦτο δεῖλη ὄψια· ἀπεφάσισε λοιπὸν νὰ ἐπιπάσῃ δηλητήριον εἰς τὸν ἡμίβρωτον ποιμένα, ἐπιστρέψας δὲ τὴν ἐπιούσαν λίαν πρῶτ' εὔρε τὸ θηρίον νεκρὸν πλησίον τοῦ ἀνθρωπίνου λειψάνου. Οἱ πολῖται ἠγανάκτησαν κατὰ τοῦ λοχαγοῦ, ὡς ὀυδεμίαν ἔχοντος ἐξουσίαν νὰ ἐπιπάσῃ δηλητήριον εἰς τὸ πτώμα ἢ νὰ ἀφῆ τοῦτο ἐκτεθειμένον εἰς βοράν, διότι διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἔπρεπε καὶ τὸ σῶμα ναύτου, καταβρωθέντος τὸν πόδα ὑπὸ κήτους, νὰ ἐκριφθῆ εἰς τὴν θάλασσαν ἵνα χρησιμεύσῃ δέλεαρ πρὸς σύλληψιν ἐκείνου. Πρὸς ἄμυναν τῶν τίγρεων ἐπενοήθη πανοπλία, ἣν φοροῦντες οἱ θηρευταὶ ὀμοιάζουσιν ἀκανθοχοίρω.

Τὸ ἐν τῇ ἑορτῇ τῆς Ἀναστάσεως ἀναφθὲν πῶς, προσπαθοῦσιν, εἰς τινα μέρη τῆς Ἑλλάδος, ἀνάπτοντες τὸν ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων εἰκότων καίόμενον λύχνον, νὰ τὸ διατηρῶσιν ἄσβεστον μέχρι τῆς Ἀναλήψεως. Τοῦτο ἐνθυμίζει τὸ ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Δήμητρος καὶ Κόρης ἐν Μαντινεῖα διατηρούμενον ἄσβεστον πῦρ, ὡσαύτως καὶ τὸ ἐν Δελφοῖς καὶ ἐν Ἀθήναις καὶ τὸ ἐν Ῥώμῃ τῶν ἐστιάδων.

Τὸ ὄνομα τοῦ Ἀλεξίου Νούτσου ὀυδὲνα λανθάνει ὀπλαρχηγὸς τοῦ διαδόχου Ἀλῆ Πασσᾶ τῶν Ἰωαννίνων κατέστη χρησιμὸτατος εἰς πολλοὺς καὶ πολλοὺς ἔσωσεν ἀπὸ τῶν ὀνύχων τοῦ αἰμοβόρου τυράννου. Εἶχεν ὀμως τὸν χαρακτῆρα δεσποτικὸν καὶ ἡξίου νὰ ὀποτάσσωνται αὐτῷ πάντες αἱ νόμοι καὶ αἱ θεσμοί. Ἐορτὴν τινα τοῦ Πάσχα, βραδύναντος αὐτοῦ, οἱ ἱερεῖς ἔφαλον τὸν ὄρθρον καὶ ἤρχισαν τὴν λειτουργίαν. Ὁ Νούτσος ἦλθεν ἀργά· ὀργισθεῖς, διατάττει ν' ἀρχίσῃ ἐκ δευτέρου ὁ ὄρθρος καὶ οὔτως ἐγένετο.

Εἰς ἈΝΑΓΝΩΣΤΗΣ.

Ἐπελογίσθη ὅτι ἀπὸ καταβολῆς κόσμου μέχρι τοῦδε ἀπεβίωσαν 26,628,843,285,075,840 ἄτομα.